

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ БІЗНЕС-КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Англійська мова є світовою універсальною мовою і має велике значення для спілкування в торговельних, промислових, дипломатичних відносинах. У статті наведено актуальні статистичні дані щодо використання англійської мови у світі. Доведено важливість оволодіння англійською мовою як засобом міжнародного ділового спілкування. Визначено, що методика викладання бізнес-курсу англійської мови має певні особливості, які варто враховувати під час підготовки та проведення заняття. Міжнародні сфери бізнесу, економіки, політики та ін. ставлять перед викладачем та студентом нові виклики та нові цілі, досягнення яких забезпечується через аналіз ситуативних даних та створення такого середовища, яке б максимально близько відтворювало сучасне професійне середовище, що вимагає належного рівня володіння іноземною мовою. Зазначено, що електронні дидактичні ресурси виконують функцію каталізатора під час освоєння матеріалу і вдосконалюють якість освітнього процесу. У процесі дослідження проаналізовано психологічні чинники, які забезпечують високий рівень мотивації студента та формують відповідні пріоритети в напрямі професійного зростання. Запропоновано вибірку дидактичних електронних ресурсів (вебсторінки англомовних газет та їхні сторінки в соціальних мережах, Kahoot!, British Council), зокрема на базі платформ, для використання під час викладання бізнес-курсу англійської мови. Визначено, що під час використання дидактичних ресурсів важливо оцінити рівень володіння мовою студентом / слухачем, тому необхідно звертатися до міжнародних стандартів CEFR (Common European Framework of Reference) Загальноєвропейської системи оцінки рівня володіння іноземною мовою, котра встановлює єдині стандарти, які застосовуються для визначення мовної компетенції в усьому світі. Сформульовано висновок, що викладання бізнес-курсу англійської мови має бути спрямоване на формування мотивації, пізнавального інтересу, розвитку комунікативних навичок і фонових знань, соціокультурної та міжкультурної компетенції. Визначено, що під час вибору дидактичних електронних ресурсів та методів їх застосування важливо орієнтуватися на практичну зорієнтованість задля ефективної інтеграції майбутніх фахівців у ділове середовище.

Ключові слова: англійська мова, бізнес-курс, дидактичні електронні ресурси, компетентність, говоріння, письмо, слухання, читання, перегляд відеоматеріалів.

Розглядаючи глобалізацію як процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції, спостерігаємо зближення ділової та споживчої культури між різними країнами світу і зростання міжнародного спілкування. У цьому контексті глобальних відносин англійська мова стає першою світовою універсальною мовою, адже вона має величезне значення для міжкультурного спілкування, для торгових, промислових і дипломатичних відносин на всіх континентах. Англійська мова є мовою бізнесу. Більше ніж для 400 мільйонів населення планети англійська мова є рідною (mother tongue), для 300 мільйонів вона залишається другою мовою (second language) і ще 500 мільйонів володіють нею певною мірою (language user). Англійська мова постійно просувається вперед до статусу міжнародної мови (international language), тому активно сприяє налагодженню міжнародних економічних зв'язків. У багатьох країнах англійська займає дуже важливе місце як мова дипломатії, торгівлі та бізнесу; 90% світових угод укладаються англійською мовою, світові фінансові фонди та біржі контактують англійською мовою, фінансові гіганти й великі корпорації використовують англійську мову незалежно від того, в якій країні вони знаходяться [7]. Отже, очевидною стала необхідність удосконалення її викладання і вироблення об'єктивних критеріїв, що дозволяють вивчати курс ділової англійської мови більш ефективно. Саме якісний освітній процес, як передумова успішного економічного розвитку та важливий елемент інтелектуального потенціалу нації, вимагає постійних змін та вдосконалення змісту освітнього процесу та імплементації методів навчання із застосуванням інформаційно-комп'ютерних технологій, електронних ресурсів під час викладання англійської мови як іноземної.

Проблема оптимізації процесу викладання ділової англійської мови актуальна в дослідженнях вітчизняних учених. Зокрема, методика навчання студентів усного ділового діалогічного спілкування англійською мовою є предметом дослідження Д. Бубнової [6]; методика навчання читання англійською мовою для ділового спілкування у взаємозв'язку з іншими видами мовної діяльності розроблена в дослідженні Ю. Дегтярьової [8]; окреслюються дидактичні можливості комп'ютерних програм, зокрема презентацій як активного методу викладання ділової англійської [14].

Мета статті – проаналізувати найбільш затребувані електронні методичні ресурси для викладання бізнес-курсу англійської мови, дослідити особливості роботи з ними.

Володіння основами бізнес-англійської сьогодні стає все більш необхідним, оскільки бізнес-курс не покликаний навчити слухача власне мові, але має на меті збагачення лексичного запасу для ділового спілкування та ведення бізнесу, забезпечити перехід із широкої сфери розмовної лексики до більш вузького, іншого стилю спілкування – мови бізнесу, політики, перемовин. Викладання бізнес-курсу англійської мови передбачає наявність у студента / слухача базового рівня англійської мови. Професійно-ділове спілкування іноземною мовою вимагає в учасників навчального процесу спрямувати зусилля на використання нових мовних одиниць без граматичних і стилістичних помилок, щоб забезпечити вільну циркуляцію даних

в інформаційному просторі ділових перемовин. Перед слухачами постає вимога опанування бізнес-курсу англійської на такому рівні, який би дозволяв конкурувати на ринку праці.

Результати дослідження, яке охопило 1 032 працівників із 114 компаній, оприлюднені онлайн-школою EnglishDom показали, що на початку свого навчання 54 % слухачів перебувають на початковому рівні англійської мови (Elementary), 25 % – на передпороговому рівні (Pre-Intermediate); на рівні, достатньому для роботи з іноземними партнерами, мову знає 21 %, із яких 15 % володіють мовою на пороговому рівні (Intermediate) і 6 % – на просунутому (Upper Intermediate) та вище; найбільше серед корпоративних студентів менеджерів середньої ланки – 45 % та топ-менеджерів – 20 %, решта персоналу становлять 35 %. Згідно з дослідженням EnglishDom 61 % працівників вивчають англійську для того, щоб вільно спілкуватися з іноземними партнерами, 7 % для ведення ділового листування, а 6 % для читання професійної літератури в оригіналі. Для загального підвищення кваліфікації – 17 %, для відряджень – 8 %, а щоб скласти іспит – 1 % [7].

Найчастіше працівники корпорацій, які вивчають англійську мову, належать до галузі важкої промисловості – 39 %, IT – 19 % та фінансів – 14 %. Далі йдуть харчова промисловість – 7 %, агробізнес – 5 %, торгівля – 3 %, фармбізнес – 3 %, медіа – 3 %, туризм – 2 %, реклама – 2 % та інші [10].

Організуючи дистанційне навчання, викладач має обрати / запропонувати віртуальний простір для спілкування зі студентом, місце, де він би викладав посилання на відповідні е-ресурси, відео, здійснював контроль знань та отримувал зворотний зв'язок з аудиторією. Для індивідуальних занять та малих груп це може бути будь-який месенджер, зручний та доступний у користуванні для обох сторін навчального процесу, як-от Viber, WhatsApp, Telegram та ін. Для групових занять або для декількох груп із паралельним навчанням доцільно використовувати електронні журнали на платформі “Моя школа” та Google Classroom [9; 11; 12].

Реалізація завдання формування знань у межах бізнес-курсу англійської мови надає викладачеві широке інформаційне поле для відбору дидактичних матеріалів. Насамперед, це автентичні тексти різного виду: словникові та газетні статті, рекламні тексти, інтерв'ю з видатними представниками ділового світу, документальні фільми та відеосюжети про бізнесменів, компанії тощо. Знайти ресурси в мережі Інтернет можна за такими посиланнями: <http://www.businessenglishsite.com/>, <http://www.breakingnewsenglish.com/>, <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/> та ін.

У роботі з текстами важливо підкреслювати зв'язок між соціально-економічними явищами та їх відображенням у семантиці. Такі лексичні одиниці, як *benchmarking*, *glass ceiling*, *affirmative action*, *coffee culture*, *downshifting*, *take-over*, *employability*, вимагають додаткового пояснення з боку викладача, оскільки не існує відповідного еквівалента в українській мові. Складність для сприйняття автентичного тексту становлять також аббревіатури, які досить поширені в оригінальних текстах. Оскільки вони є загальноприйнятими для мови бізнесу, то, як правило, не розшифровуються в самому тексті. Такими є, наприклад, *R&D (Research and Development)*, *plc (public limited company)*, *BPR (Business Process ReEngineering)*, *CEO (chief executive officer)*, *four Ps (product, price, place, promotion)*.

Спеціально підібрані вправи на закріплення нового лексичного матеріалу сприяють його відновленню та активізації, а також формуванню знань про культуру ведення бізнесу. Студенти порівнюють і зіставляють соціально-економічні явища життя в Україні та в англійських країнах, що посилює їх почуття співучасників та співгромадян єдиного світу, об'єднаного спільними цінностями, проблемами і шляхами вирішення.

Із метою формування соціокультурної компетентності здобувачів освіти засобами дисципліни “Бізнес-курс англійської мови” доцільно супроводжувати заняття лінгвокраїнознавчими та лінгвокомерційними коментарями. Останні містять приклади заповнення анкет, написання супровідних листів, резюме, замовлень, підтверджень, створення візитної картки, оформлення рекламних листів, контрактів. Виконання таких вправ матиме більший ефект, якщо запропонувати студентам реальні ситуації. Завдання такого типу спрямовані на підвищення мотивації навчання, надають можливість вирішувати реальні комунікативні завдання, уникнути можливих комунікативних або культурних бар'єрів у типових ситуаціях у майбутньому, збільшувати арсенал комунікативних стратегій спілкування. Основними методами формування міжкультурної компетентності у процесі вивчення бізнес-курсу є методи моделювання, пошукові методи, техніка вибору релевантних зразків поведінки (*critical incidents*). Техніка вибору релевантних зразків поведінки стає поширеним прийомом формування міжкультурної компетентності студентів, оскільки заохочує до інтерпретації реальних життєвих ситуацій, вирішення яких полягає саме в культурних розбіжностях. Такі методи припускають практичну спрямованість, діяльнісний підхід, творчий характер, ігрові елементи, діалогічність, інтерактивність, групову роботу. Студенти здійснюють пошукову роботу, спрямовану на вирішення конкретної проблеми. Як наслідок, вони отримують знання, які розширюють їхні уявлення про культурні відмінності, важливість їх обліку у веденні бізнесу.

Відбір навчального матеріалу та тематичних блоків у викладанні бізнес-курсу англійської мови ускладнюється тим фактом, що цільова аудиторія, яку називають “pre-experienced learners”, не має досвіду професійної діяльності [3]. Такі студенти мають низьку мотивацію щодо вивчення курсу на початку його викладання, у них відсутні фонові знання, які могли б стати повноцінною основою для комунікації.

Ми пропонуємо розглянути електронні дидактичні матеріали через призму 5 аспектів, як-от говоріння (*speaking*), письмо (*writing*), слухання (*listening*), читання (*reading*), перегляд відеоматеріалів (*watching video files*) [4].

Із точки зору методики електронні дидактичні ресурси мають невичерпний потенціал у навчанні всіх аспектів мовного матеріалу (лексика, граматики, стилістика). На етапі демонстрації лексичних одиниць можна користуватися пошуковими програмами в картинках, електронними словниками. На етапі автоматизації дій здобувачів освіти з лексичних одиниць учитель знайде безліч сайтів, на яких пропонують різноманітні вправи та ігри. Етап контролю також може бути забезпечений завданнями, що містяться на сайтах з онлайн-тестами тощо. Можна створювати безліч завдань різного рівня складності, щоб розвинути навички говоріння, письма та аудіювання, а також для розвитку розуміння та вживання студентами логіко-граматичних конструкцій.

Організація онлайн-завдань відбувається в три етапи:

1. Підготовка – розвиток навичок говоріння, актуалізація раніше отриманих знань, закріплення лексики, мотивація і налаштування студентів на подальшу роботу, знайомство з темою.

2. Самостійна робота в мережі Інтернет – читання, слухання, перегляд і письмо, обробка специфічної інформації та внесення її до бланків відповідей, пошук відповідей на питання і т.д. На цьому етапі необхідно чітко розуміти, що потрібно зробити і скільки часу є для виконання завдання.

3. Робота в групі / аудиторії поза мережею Інтернет – обмін отриманою інформацією, обговорення результатів [13].

Розглянемо електронні ресурси відповідно до 5 аспектів, запропонованих вище.

Якщо для необхідності читати новини англійською мовою не вистачає словникового запасу та навичок розуміння синтаксичних конструкцій, можна потренуватися у розділах News Review і Words in the News на BBC Learning English, де пропонуються короткі замітки новин із нескладними синтаксичними структурами та словником. Ще один варіант – спільний проєкт британської газети “The Guardian” і сайту onestopenglish.com, де статті переписують під кожен рівень (від Elementary до Advanced) і є готові опрацювання з контрольними питаннями для перевірки [1]. Усі відомі англійські газети, що можуть слугувати як інформаційне джерело для відпрацювання навички читання, мають свої вебсторінки. Студентам, які вивчають бізнес-курс англійської мови, корисно відвідати сайти-каталоги електронних адрес англійських газет: “Каталог англійських онлайн-газет” <http://www.learnenglishbest.com/english-online-newspapers-catalog.html>; “Газети англійською мовою читати онлайн”; “Англійські газети” <https://www.homeenglish.ru/othergazety.htm>.

Для розвитку міжкультурної компетентності в процесі вивчення бізнес-курсу англійської мови вебгазети вважаємо одним із кращих автентичних джерел інформації про події, які відбуваються в реальному житті та часі. Інтерактив, який може забезпечити розвиток навичок письма і досвід міжкультурної комунікації, здійснюється через посилання send us feedback. Студенти можуть висловити свою думку щодо інформації, яка їх зацікавила, та поспілкуватися з представниками видавництва або з автором. Це уможливило аналіз світових подій та різних точок зору щодо них у реальних ситуаціях. Аналогом вебсторінок газет є їхні сторінки у соціальних мережах (<https://www.facebook.com/ABCNews/>), де студенти мають можливість практикувати свої короткі письмові висловлювання щодо окремих позицій, висвітлених у новинах [1].

Так, наприклад, “The New York Times” (<https://www.nytimes.com/>) має зручну для користувача структуру дерева посилань. Залежно від видавництва назва та кількість рубрик може бути різною, проте вони охоплюють основні сфери життєдіяльності людини. “The New York Times”, крім переліченого вище, пропонує своїм читачам навчальну версію газети з поурочними розробками.

BBC World Service дає можливість не тільки прочитати, а й прослухати новини різними мовами, вибрати відповідний рівень володіння мовою і прослухати новини в режимі LEARNINGENGLISH. ABCNews (<https://abcnews.go.com/>) надає відеосупровід до своїх публікацій. Таким способом додатково відпрацьовується навичка сприймання на слух. CNN World News (><http://cnn.com>>WORLD) також надають інформацію кількома мовами й подвійну класифікацію статей.

В умовах наявності доступу до мережі Інтернет і дидактичних електронних ресурсів, викладач потрапляє в ситуацію вибору засобів та пошуку способів уникнення певних негативних моментів у їх застосуванні (реклама, гіперпосилання на інші ресурси, зокрема реклама ігор, грального бізнесу). Тому доцільним є перехід від орієнтації вчителя на вибір електронного засобу до його проєктування відповідно до власного методичного задуму, індивідуальних потреб та особливостей здобувачів освіти. Такий перехід стає можливим із появою педагогічних інструментальних засобів, які спростили процес проєктування дидактичного електронного засобу та зробили цей процес доступним для викладача. Для створення авторських дидактичних електронних ресурсів педагог може скористатися такими інструментальними засобами створення:

- інтерактивними вправами та комп’ютерними дидактичними іграми (Classtools.net, Zondle, Learningapps, Studystack);
- системами автоматизованої перевірки знань та вмінь (наприклад, майстер-тест, On-lineTestPad, Tester);
- посібниками інтегрованого характеру (засоби створення презентацій, інтерактивних плакатів).

Використання вищезазначених ресурсів не викликає труднощів, адже всі вони мають зручний у користуванні інтерфейс. Наприклад, у конструкторі інтерактивних вправ Learningapps.org (<http://learningapps.org>) можна скористатися будь-яким із запропонованих шаблонів для створення власної вправи, що передбачає практичні дії користувача, як-от розташувати в правильному порядку, вибрати правильну відповідь,

розгадати кросворд, скласти пазли, класифікувати за групами тощо. Крім того, процес наповнення шаблону необхідними матеріалами відбувається як поетапне заповнення певної форми (рис. 1), до якої потрібно надрукувати текстові повідомлення, вставити малюнки або адреси, додати необхідні аудіофайли і зберегти ресурс.

Рис. 1. LearningApps.org – інтерактивні та мультимедійні навчальні блоки

Полегшує оволодіння середовищем і створення власних вправ наявність прикладів розробок, якими можна скористатися як для навчання, так і для створення власного ресурсу. Власні розробки зберігаються в сховищі середовища Learningapps.org, на кожен вправу ресурс пропонує згенерувати QR-код або посилання, які можуть бути розташовані на персональних блогах, електронних журналах, месенджерах тощо. Викладач має можливість обрати рівень англійської мови від “дошкільної освіти” до “післядипломної освіти”. Ми рекомендуємо застосовувати цей ресурс для відпрацювання всіх п’яти аспектів під час опанування бізнес-курсу англійської мови.

Kahoot! – онлайн-сервіс для створення інтерактивних завдань. Дозволяє створювати тести, опитування, вікторини (рис. 2). Платформу можна використовувати під час роботи з будь-якими віковими категоріями. Підійде як для молодшої школи, так і для дорослих людей [5].

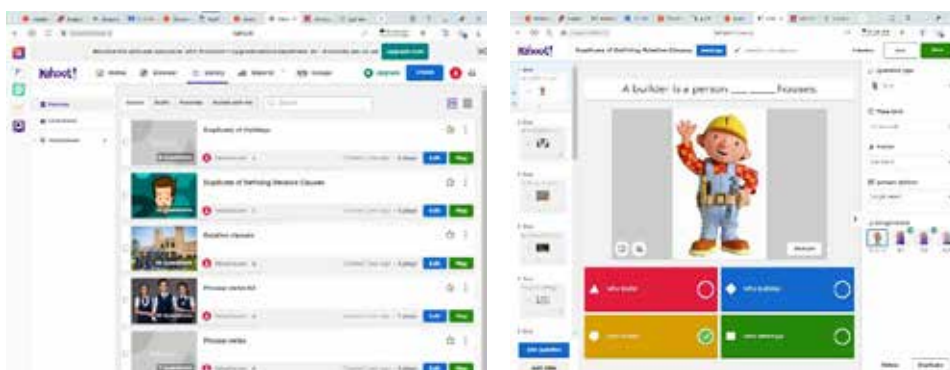

Рис. 2. Kahoot! – навчальні ігри

Отримати доступ до неї можна через веббраузер або додаток Kahoot у Google Play або App Store. Платформа є зручним інструментом для створення тестів, які можна використовувати для: поточного та модульного контролю знань студентів; самостійного навчання та самоконтролю; підготовки до модулів та іспитів; опитування думки студентів та ін. Ця платформа також зручна для організації конференцій, наукових гуртків чи інших заходів, коли є потреба залучати студентів до обговорення наукових чи навчальних проблем. Вона також дозволяє проводити тестування двома способами:

1. Віртуальний клас (virtual classroom) – тестування можна пройти разом зі студентами в аудиторії. У цьому разі питання та варіанти відповідей з’являються на екрані проєктора або комп’ютера викладача, а відповідають студенти зі своїх мобільних телефонів або комп’ютерів. Спосіб опитування «віртуальний клас» можна використовувати не лише для аудиторних занять чи дистанційного навчання.

2. Самостійне навчання (for self placed learning) – студенти проходять тестування самостійно, питання та варіанти відповідей з’являються на екрані їхніх комп’ютерів чи смартфонів. Обравши цей спосіб, викладач може встановити дату та період часу, протягом якого тестування буде відкритим.

За допомогою Kahoot! можна створити:

- квіз (Quiz): для кожного питання є 4 варіанти відповіді, один із яких правильний.
- тест (True or False): до кожного питання є два варіанти відповіді, правильний один. Kahoot! можна використовувати безкоштовно, але з платним тарифом є доступ до створення й інших форм питань, як-от

відкриті запитання, опитування тощо. Проте безкоштовної версії цілком достатньо, щоб зробити заняття інтерактивним.

Онлайн-платформа British Council пропонує дидактичні матеріали для відпрацювання всіх п'яти аспектів (говоріння, письма, слухання, читання, перегляду відеофайлів) у межах бізнес-курсу англійської мови – Business English [2]. Тут можна знайти широкий спектр засобів для розвитку навичок проведення співбесід, написання правильно побудованих електронних листів англійською мовою та вивчення ділових тем і проблем. Студент / слухач дивиться відео, слухає подкасти або читає статті, а потім виконує спеціально розроблені завдання, які допоможуть зрозуміти тему й використовувати набуті мовні навички. Інформація на сторінці поділена на секції, представлена у табл. 1.

Таблиця 1

Секції

Назва секції	Опис секції
Ділові журнали	Журнальні статті для учнів середнього (рівень CEFR B1) або вищого середнього (рівень CEFR B2) рівня, відпрацювання навички читання, корисна мова для широкого кола ділових тем із різних точок зору, а також поради та методи вирішення ділових питань. У кожній статті є інтерактивні вправи, які допоможуть розуміти і використовувати мову.
Подкасти для професіоналів	Аудіозаписи для учнів рівня upper intermediate (рівень CEFR B2), відпрацювання навички аудіювання. Вивчення мови для широкого кола ділових тем із розмов, презентацій і діалогів, а також поради та методика вирішення ділових питань. Кожен запис містить інтерактивні вправи і стенограму (скрипт), які допоможуть розуміти і використовувати мову.
Англійська для електронного листування	Серія уроків для учнів рівня pre-intermediate (рівень CEFR A2) або intermediate (рівень CEFR B1), вдосконалення навички написання електронних листів. Вивчення мови та методики написання, організації та перевірки електронної пошти. У кожному блоці є інтерактивні вправи, які допоможуть розуміти і використовувати мову.
Ви прийняті на роботу	Відеоряд для учнів середнього (рівень CEFR B1) або вищого середнього (рівень CEFR B2) рівня, для вдосконалення навичок проведення співбесіди та підбору персоналу. Вивчення тематичної лексики, методів пошуку і відбору кандидатів, подачі заяви на роботу і хороших результатів на співбесіді. Кожне відео містить інтерактивні вправи і розшифровку, які допоможуть розуміти і використовувати мову.

Джерело: складено автором на основі [2]

Розглянемо більш детально послідовність вправ секції “Вас прийняли на роботу”. Ця секція розроблена для опрацювання ситуації, коли особа наймається на роботу. Отже, на платформі British Council є 10 відео з коротким описом кожного, які подані на рис. 3. Спочатку виконується підготовче завдання, перегляд відео і виконання вправи. Також можна прочитати скрипт.

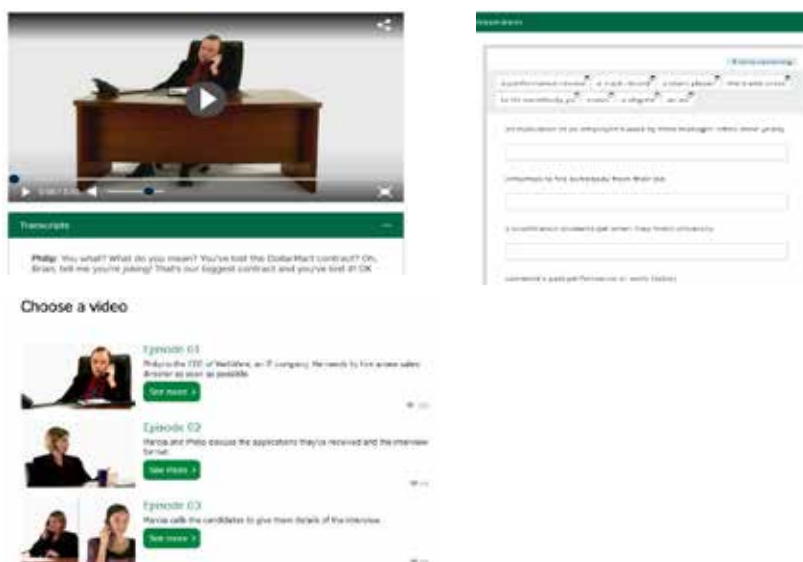

Рис. 3. Відео на вибір

Після відео пропонуються дві вправи з різними завданнями (рис. 4): завдання 1 – обрати правильну відповідь серед запропонованих; завдання 2 – заповнити пропуски, скласти нотатки про нову роботу, використовуючи подані слова.

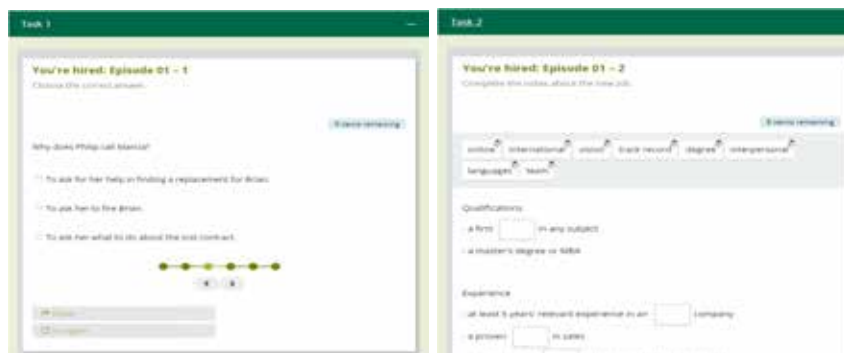

Рис. 4. Вправа

На завершення уроку пропонується розмовна вправа – дискусія за основною темою обраного епізоду відео: “Коли Ви востаннє влаштувалися на роботу? Якими професійними навичками Ви володієте?” для відпрацювання навички говоріння. В кінці уроку розміщено посилання на документ у форматі pdf з усіма вправами та відповідями, що дозволяє студенту працювати з паперовим носієм та здійснювати самоконтроль.

Висновки. Таким чином, викладання бізнес-курсу англійської мови має бути спрямоване на формування мотивації, пізнавального інтересу, розвитку комунікативних навичок і фонових знань, соціокультурної та міжкультурної компетенцій. Під час вибору дидактичних електронних ресурсів та методів їх застосування важливо орієнтуватися на практичну зорієнтованість задля ефективної інтеграції майбутніх фахівців у ділове середовище. Важливо брати до уваги цільову групу та рівень її володіння англійською мовою. Велика кількість доступних дидактичних електронних ресурсів дозволяє поєднувати різні форми організації освітнього процесу, форми занять (групові, індивідуальні та самостійні), види роботи і методи навчання. Суттєвою перевагою проаналізованих платформ є можливість створення власного навчального контенту різних рівнів та поєднання різних форм контролю знань студентів задля реалізації принципів індивідуалізації навчання і партнерства між суб’єктами освітнього процесу.

Використана література:

- 10+ англоязычных новостных СМИ для изучающих язык. Блог компании Puzzle English. Хабр. URL: <https://habr.com/ru/company/puzzleenglish/blog/413971/> (дата звернення 20.09.2021).
- Business English. British Council. URL: <http://learnenglish.britishcouncil.org/business-english> (дата звернення 20.09.2021).
- Ellis M., Johnson C. Teaching business english. Oxford handbook for language teachers. Oxford University Press. 1994. 237 p.
- Parent. Understanding Changes in K-2. ELA Standards. URL: <https://www.dvusd.org/Page/53686> (дата звернення 20.09.2021).
- Welcome back to Kahoot! for schools URL: <https://buki.com.ua/news/shcho-take-kahoot-i-chomu-yoho-varto-sprobuvaty-dlya-orhanizatsiyi-dystantsiyoho-navchannya/> (дата звернення 20.09.2021).
- Бубнова Д. В. Методика навчання ділового спілкування англійською мовою студентів старших курсів вищих технічних навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Севастополь. 2007. 236 с.
- Глобализация английского языка в мире. URL: <https://nsportal.ru/shkola/inostrannye-yazyki/angliiskiy-yazyk/library/2019/03/19/globalizatsiya-angliyskogo-yazyka-v> (дата звернення 20.09.2021).
- Дегтярьова Ю. В. Методика навчання студентів вищих немовних навчальних закладів читання англійською мовою для ділового спілкування : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ. 2006. 22 с.
- Курсы. URL: <https://classroom.google.com/?authuser=0> (дата звернення 20.09.2021).
- Лише 21% українських працівників добре володіють англійською мовою – PRO ІДЕЇ. URL: <https://proidei.com/englishdom-1709/> (дата звернення 20.09.2021).
- Моя школа. URL: <https://app.moiashkola.ua/> (дата звернення 20.09.2021).
- Моя школа в online. URL: <https://cifra.school/> (дата звернення 20.09.2021).
- Плугатарьова О. І. Використання Інтернет-контенту під час вивчення англійської мови (методичний аспект). *Англійська мова та література*. 2011. № 10. С. 8–12.
- Тарнопольський О. Б. Successful Presentations (Успішні презентації) : посібник для навчання ділових презентацій англійською мовою студентів економічних спеціальностей. Київ : Ленвіт. 2007. 135 с.

References:

- 10+ angloyazychnyih novostnyih SMI dlya izuchayuschih yazyk [10+ English language news media for language learners] (2021). Blog kompanii Puzzle English. Habr. URL: <https://habr.com/ru/company/puzzleenglish/blog/413971/> (data zvernennia 20.09.2021).
- Business English. British Council (2021). URL: <http://learnenglish.britishcouncil.org/business-english> (data zvernennia 20.09.2021).
- Ellis M., Johnson C. (1994) Teaching business english. Oxford handbook for language teachers. Oxford University Press. 237 p.
- Parent. Understanding Changes in K-2. ELA Standards (2021). URL: <https://www.dvusd.org/Page/53686> (data zvernennia 20.09.2021)
- Welcome back to Kahoot! for schools (2021). URL: <https://buki.com.ua/news/shcho-take-kahoot-i-chomu-yoho-varto-sprobuvaty-dlya-orhanizatsiyi-dystantsiyoho-navchannya/> (data zvernennia 20.09.2021).

- Bubnova D.V. (2007). *Metodyka navchannia dilovoho spilkuvannia anhliiskoiu movoiu studentiv starshykh kursiv vyshchykh tekhnichnykh navchalnykh zakladiv* [Methodology for teaching the English language course for senior students]: dyss. kand. ped. nauk: 13.00.02. Sevastopol, 236 s. [in Ukrainian].
- Globalizatsiya angliyskogo yazyka v mire [Globalization of the English language in the world] (2019). URL: <https://nsportal.ru/shkola/inostrannye-yazyki/angliiskiy-yazyk/library/2019/03/19/globalizatsiya-angliyskogo-yazyka-v> (data zvernennia 20.09.2021).
- Dehtiarova Yu. V. (2006). *Metodyka navchannia studentiv vyshchykh nemovnykh navchalnykh zakladiv chytannia anhliiskoiu movoiu dlia dilovoho spilkuvannia* [Methods of teaching students of higher non-language educational institutions to read in English for business communication]: avtoref. dys.kand. ped. nauk: 13.00.02. Kyiv, 22 s. [in Ukrainian].
- Kursy [Courses] (2021). URL: <https://classroom.google.com/?authuser=0> (data zvernennia 20.09.2021).
- Lyshe 21% ukrainskykh pratsivnykiv dobre volodiiut anhliiskoiu movoiu – PRO IDEI [Only 21% of Ukrainian employees are fluent in English – PRO IDEAS] (2021). URL: <https://proidei.com/englishdom-1709/> (data zvernennia 20.09.2021).
- Moya shkola [My school] (2021). URL: <https://app.moiashkola.ua/> (data zvernennia 20.09.2021).
- Moya shkola v online [My school online]. URL: <https://cifra.school/> (data zvernennia 20.09.2021).
- Pluhatarova O. I. (2011). *Vykorystannia Internet-kontentu pid chas vyvchennia anhliiskoi movy (metodychnyi aspekt)* [Use of Internet content when learning English (methodological aspect)]. *Anhliiska mova ta literatura*. Nr 10. Pp. 8–12 [in Ukrainian].
- Tarnopolskyi O. V. (2007). *Successful Presentations (Uspishni prezentatsii)* [Successful Presentations]. *Posibnyk dlia navchannia dilovykh prezentatsii anhliiskoiu movoiu studentiv ekonomichnykh spetsialnstei*. Kyiv: Lenvit. 135 s. [in Ukrainian].

Chahrak N. I., Zhumbei M. M., Kopchak L. V. Use of electronic didactic resources in teaching English language business course

English is the world universal language, and it is of great importance for communication in trade, industrial, diplomatic relations. The academic paper provides current statistical data on the use of the English language in the world. The importance of mastering English as a means of international business communication has been proven. It has been determined that the method of teaching a business English course has certain features that should be considered when preparing and conducting classes. The international spheres of business, economics, politics, etc. pose new challenges and new goals for the teacher and the student. Their achievement is ensured by analyzing situational data and the creation of an environment that would reproduce the modern professional environment as closely as possible, requiring an appropriate level of proficiency in a foreign language. It has been noted that electronic didactic resources, as a training tool, perform the function of a catalyst in digestion of material and improve the quality of the educational process. In the course of the research, the psychological factors providing a high level of student motivation and forming the appropriate priorities in the direction of professional growth have been analyzed. A selection of didactic electronic resources (web pages of English-language newspapers and their pages on social networks, Kahoot, British Council) has been proposed, in particular, on the basis of platforms for use during teaching a business English course. It has been revealed that when using didactic resources, it is important to assess the level of language proficiency of the student / listener. Consequently, it is necessary to refer to the international standards CEFR (Common European Framework of Reference) for the Assessment of the level of foreign language proficiency, which establishes uniform standards that are applied to determine language competence around the world. The conclusion has been made that teaching an English business course should be aimed at the formation of motivation, cognitive interest, development of communication skills and background knowledge, social-cultural and intercultural competences. When choosing didactic electronic resources and methods of their application, it is important to focus on their practical orientation for the effective integration of future professionals into the business environment.

Key words: English language, business course, didactic electronic resources, competence, speaking, writing, listening, reading, watching video materials.

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.83.41>

Чепелевська М. М., Гуревич Р. С.

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Проведено аналіз сучасних вимог до якості професійної підготовки фахівців у туристичній галузі. Зазначено актуальність професійної підготовки фахівців сфери туризму. З огляду на досвід вітчизняних учених, визначено основні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму. Акцентовано увагу на підготовці кадрів, так як професіонали є дефіцитом на ринку. Зазначено, що одним зі шляхів розв'язання цієї проблеми є практична підготовка кадрів з туризму зі школи. Обґрунтовано роль ступеневої освіти професійної підготовки майбутніх фахівців у туристичній галузі. Виявлено й обґрунтовано організаційно-педагогічні умови підготовки спеціалістів для сфери туризму: цілісний підхід до змісту освіти й професійної підготовки. Особливістю формування змісту навчання кадрів для сфери туризму є орієнтація їх на світовий досвід теоретичної і практичної професійної підготовки, формування ієрархічного рівня туристської діяльності відповідно до рівнів зайнятості у сфері туризму. Основною проблемою підготовки туристичних кадрів є недостатність або й загалом відсутність у випускників вищих навчальних закладів практичних навичок у туристичній сфері, так як слабкий рівень співпраці з туристичними фірмами. Проведено дослідження процесу аналізу запитів фахівців до вимог якості освіти. При підготовці фахівців туристичної галузі необхідно ство-